

2015 - MD4061 - IIC - kontinuasjonseksamen
Eksamensdato: 2016-02-19

1

Med henvisning til læreboka i Allmenmedisin og undervisningen i kommunikasjon i IIC om «de 4 eller 5 F-er?»: Hvilket av de fire spørsmålene nedenfor er et helt typisk pasientsentrert spørsmål?

- A Har du laget deg en dagbok der du beskriver symptomene dine, slik vi ble enige om sist du var her?
- B Har du selv gjort deg noen tanker om hva plagene kan komme av?
- C Har du lyst til at vi sammen lager en persontilpasset diettliste for deg?
- D Har noen i familien din plager med astma eller allergi?

0000156c713205a7b5

2

En dement mann på 84 år er innlagt på sykehuset. På avdelingen vurderes han som ikke samtykkekompetent noe du er enig i. Sykepleierne ønsker at du skal legge inn blærekateter på ham. Det har ingen hast, men det er praktisk å gjøre det nå før natten og siden du allikevel er på avdelingen. Du føler deg sikker på at pasienten ville samtykket om han hadde forstått begrunnelsen. **Hva gjør du i forhold til et slikt "inngrep" hos en ikke samtykkekompetent pasient?**

- A Du ber om at det oppnevnes hjelpeverge som kan bistå pasienten
- B Du ber sykehuspresten være vitne siden pasienten ikke er samtykkekompetent
- C Du legger inn blærekateteret der og da
- D Du avventer å gjennomføre kateteriseringen til du får innhentet samtykke fra pårørende

0000156c713205a7b5

3

Ei jente på 2 år kommer til legekontoret sammen med sin mor. Hun leker på gulvet mens du snakker med mor. Hun har hatt feber og vært grinete og sovet dårlig i to døgn, mor vil ha henne undersøkt. Hva er den siste kliniske/objektive undersøkelse du bør gjøre hos jenta?

- A Inspisere fauces
- B Otoskopere
- C Undersøke abdomen
- D Stetoskopere lunger

0000156c713205a7b5

4

I allmennpraksis kan en god sykehistorie være tilstrekkelig for å stille diagnosen i opptil 80% av tilfellene. Nedenfor finner du eksempler på vanlige diagnoser i allmennpraksis der alle unntatt en vanligvis kan stilles ut i fra bare sykehistorien.

Ved hvilken tilstand kreves det vanligvis mer enn sykehistorien (klinisk undersøkelse, laboratorieprøver) for å stille diagnosen?

- A Migrene
- B Hypotyreose
- C Allergisk rhinitt
- D Depresjon

0000156c713205a7b5

5

Nyere forskning har vist hvordan livserfaringer innskrives i den menneskelige biologien på godt og vondt. En av de tidligste og mest kjente studiene på feltet er den såkalte Adverse Childhood Experiences Study (The ACE Study) fra Kaiser Permanente California, USA. Hvilken av de følgende forslag oppsummerer best hovedfunnene i denne studien (publisert fra 1998 og utover)?

- A Blant 20 000 amerikanere uten helseforsikring og fast bopel fant man at barn av alkoholiserede mødre nesten uten unntak utviklet voldelige tendenser senere i livet. En tilsvarende statistisk sammengang fant man ikke hvis far var alkoholisert.
- B Blant 55 000 amerikanere med og uten helseforsikring fant man en konsistent sammenheng mellom vold mot mor og overvekt hos hennes barn senere i livet
- C Blant ca 17 000 voksne amerikanere fant man en dose-reponssammenheng mellom det antall ganger forsøkspersonens mor hadde spist "fast-food" i løpet av svangerskapet og blodsukkernivået hos forsøkspersonen selv
- D Blant ca 17 000 yrkesaktive amerikanere som alle hadde helseforsikring fant man en dose-reponssammenheng mellom antallet typer vanskelige barndomserfaringer (oppsummert som en ACE score) og sykdommer i voksenlivet

0000156c713205a7b5

6

Du er turnuslege i en kystkommune med ca. 2000 innbyggere og har vakt. En kvinne ringer deg og er bekymret for sin mann på 68 år som hun synes er litt "rar" i dag. Hun beskriver ham som desorientert og "snøvlete" og er redd han kan ha hatt et lite drypp. Hun forteller at han har "legeskrekk" og knapt har vært hos lege. Du er tilfeldigvis i nærheten i annet ærend, og på konens oppfordring stikker du innom for å se til mannen. Ved din ankomst sitter han i sofaen og røyker. Han forklarer seg greit, er orientert om tid og sted, men har muligens noe dysartikuli og lett dyspnoe. Du bemerker leppecyanose noe konen sier han har hatt lenge, kanskje flere år. Du observerer også tydelig neglecyanose og tegn til "clubbing". Ved lungeauskultasjon hører du til din forskrekkelse knapt noen respirasjonslyder. Organstatus for øvrig er normal, spesielt ingen ødemer eller tegn til hjertesvikt, heller ingen nevrologiske utfall eller feber. Du anbefaler innleggelse ved nærmeste sykehus (en drøy times reise) med ambulansébåten. I båten måles mannens oksygenmetning til 68%, men han er våken og relativt ubesværet. Du bestemmer deg for å følge ham til sykehuset.

Hvilke av de følgende tiltak vil du velge under transporten til sykehuset?

- A Bronkodilaterende inhalasjonsbehandling (ventoline og atrovent) med pariapparat, 2 l O₂ på nesekateter og glukokortikoid intramuskulært (eks. solu-cortef 100 mg)
- B Gi 7 l O₂ på nesekateter
- C Gi 2 l O₂ på nesekateter
- D Ingen tiltak utover observasjon, mannen ønsker å sitte i fred
- E Bronkodilaterende inhalasjonsbehandling (ventoline og atrovent) med pariapparat og 2 l O₂ på nesekateter

0000156c713205a7b5

7

Alle flyktninger og asylsøkere skal gjennom en helseundersøkelse. Det er laget en veileder for hvilke undersøkelser som bør gjennomføres. Blant disse er det én undersøkelse som er lovpålagt og dermed obligatorisk.

For hvilken tilstand/sykdom er undersøkelse obligatorisk for alle asylsøkere og flyktninger som kommer til Norge?

- A MRSA
- B HIV
- C Hepatitt B
- D Syfilis
- E Tuberkulose

0000156c713205a7b5

8

Hvilke av nedenstående svar representerer tertiær forebygging mtp. skadelig organisatorisk og psykososial påvirkning?

- A Ledelsesutdanning
- B Arbeidsmiljødag
- C Medisinsk behandling
- D Opplæring i forbindelse med innføring av nye prosedyrer

0000156c713205a7b5

9

Hvilken påstand om ventrikkelskylling er FEIL?

- A Ventrikkelskylling er vanligvis ikke indisert dersom pasienten er stabil og det mer enn 2 timer siden inntak av toksisk substans
 - B Ventrikkelskylling bør alltid iverksettes dersom det er mindre enn 1-2 timer siden inntak av en mulig toksisk substans
 - C Aktivt kull bør alltid gis i ventrikkelsonde hvis inntatt toksisk agens bindes til kull.
 - D Ventrikkelskylling er kontraindisert hos bevisstløs pasient som ikke er intubert
-

0000156c713205a7b5

10

Hvilken påstand om ventrikkelskylling er riktig?

- A Ventrikkelskylling er første tiltak hos komatøse pasienter der man tror på forgiftning som årsak for bevisstløshet.
 - B Hvis det er mindre enn 1-2 timer siden inntak av en giftig substans, bør man alltid iverksette ventrikkelskylling
 - C Aktivt kull skal gis i ventrikkelsonde ved alle typer forgiftninger
 - D Hvis det er mer enn 2 timer siden inntak av en toksisk substans, og pasienten er stabil, er det ofte ikke indisert med ventrikkelskylling
-

0000156c713205a7b5

11

Hvilken av påstandene nedenfor er IKKE korrekt?

- A Kvinner vil ved samme alkoholinntak være mer påvirket enn menn
 - B Kvinner har behov for større doser morfin enn menn
 - C Virkning av medikamentell lipidsenkende behandling er like godt dokumentert i begge kjønn
 - D Kvinner har behov for større doser generelle narkosemidler enn menn
-

0000156c713205a7b5

12

En ca 50 år gammel mann kommer i akuttmottaket med ambulanse. Han virker dårlig stelt og lukter alkohol. I tillegg blør han litt fra et sår i tinningen. Pupillene er sidelike og reagerer på lys.

Respirasjonsfrekvens: 9/min, litt snorkende pustelyder. Pulsoksymetri: SaO₂ 94% med 3 liter O₂ på nesebrillekateter. Han reagerer ikke på tiltale, men med grynting og tilbaketrekning på kraftige smertestimuli (trykk på negleseng med kulepenn). Temperatur 35.4, målt i øret.

Hvilken påstand om mulig årsak til pasientens tilstand er riktig?

- A Arteriell blodgassanalyse vil kunne styrke mistanken om en eventuell forgiftning med etylenglykol eller metanol
 - B Det dreier seg sannsynligvis ikke om en alvorlig hodeskade, siden pasienten har normalt store pupiller med normal lysreaksjon
 - C Hypotermi kan være årsaken til at pasienten er bevisstløs
 - D Det kan ikke dreie seg om etylenglykol-intoksikasjon, siden pasienten lukter «sprit», og ved forgiftninger med etylenglykol mangler den typiske «sprit-lukten» man kan kjenne ved etanol-intoksikasjoner
-

0000156c713205a7b5

13

Du arbeider som allmennlege og neste pasient er en 69 år gammel mann. Han har et lite kutt som må syes, og det ordner du raskt. Han spør deretter om du kan kontrollere blodtrykket hans. Han sier han føler seg frisk og har ingen bekymringer eller plager. Ved undersøkelse finner du BT 150/88 - 148/88, 142/82 mmHg, puls 86, noe uregelmessig som ved atrieflimmer. I journalen ser du at BT sist ble målt for tre år siden, dengang 135/75. Det finnes ingen tidligere anmerkninger om uregelmessig puls. Du bestiller et EKG. Du er imidlertid selv på vei fra kontoret og blir borte fra kontoret i en uke. En av dine kolleger påtar seg å følge opp Olav når EKG er tatt. Du skriver et journalnotat. Hvilke ICPC diagnoser er mest adekvate her og nå?

- A S18 Sårskade/kutt og K04 Hjertebank og K84 Hjertesykdom IKA
- B S18 Sårskade/kutt, K05 Unormale/uregelm hjerteslag/puls
- C S18 Sårskade/kutt og K78 Atrieflimmer og K86 Ukomplisert hypertensjon
- D S18 Sårskade/kutt og K87 Hypertensjon med organkomplikasjon og K78 Atrieflimmer

0000156c713205a7b5

14

For å være på den sikre siden vil en lege ofte ta flere prøver for å få en bekreftelse på at hun har stilt riktig diagnose. Man kan f.eks. kreve at to uavhengige tester skal være positive før en diagnose stilles. **Hva skjer med sensitiviteten og spesifisiteten dersom to uavhengige tester må være positive før en diagnose kan stilles?**

- A Sensiviteten går ned og spesifisiteten går opp
- B Både sensitiviteten og spesifisiteten går opp (bedres)
- C Sensiviteten går opp og spesifisiteten går ned
- D Både sensitiviteten og spesifisiteten går ned (forverres)

0000156c713205a7b5

15

Det finnes ulike måter å måle sykdomsforekomst på. I kohortstudier brukes gjerne persontid under observasjon som et viktig element ved estimering av insidensrater.

Hvilken beskrivelse passer best for bruk av persontid i kohortstudier (uttrykt som "person-år under observasjon")

- A Bruk av persontid gir et lite pålitelig mål på insidensraten
- B Bruk av persontid tar hensyn til personer som går ut av studien (lost to follow up)
- C Persontid påvirkes alltid av hvilken sykdom som studeres
- D Persontid er synonymt med kumulativ insidens/insidensandel

0000156c713205a7b5

16

Når bilister pågripes etter mistanke om kjøring i påvirket tilstand, blir de ofte framstilt for en klinisk undersøkelse, som utføres av en lege på oppdrag fra politiet. Undersøkelsen består av en rekke tester og observasjoner av bl.a. balanse, bevissthetsnivå og sinnstilstand. Testene er godt validert noe noen typer påvirkning, men spesielt påvirkning fra en type stoff kan være vanskelig å oppdage ved denne kliniske undersøkelsen. Hvilken stoffgruppe er dette?

- A Benzodiazepiner.
- B Opioider.
- C Cannabis.
- D Sentralstimulantia.
- E Alkohol.

0000156c713205a7b5

17

Du blir bedt om å vurdere det politiet kaller et kutt i hodet på en person. Når du undersøker personen ser du et sår i hodebunnen. Du konkluderer med at dette er et knusningssår. Hva har du sett som ligger til grunn for denne konklusjonen?

- A En sprekk i huden med vevsbroer i dybden og ujevne kanter
- B En sprekk i huden med jevne kanter uten vevsbroer i dybden
- C En sprekk i huden med hårstrå i dybden og jevne kanter
- D En sprekk i huden med nærliggende hudavskrap

0000156c713205a7b5

18

En mann faller ned fra et stillas på en byggeplass og blir slått bevisstløs. Ambulanshelikopter bringer mannen til sykehuset. Samboeren hans blir oppringt fra byggeplassen og får vite om det som har skjedd. Hun er utenlands på en jobbreise. På sykehuset blir mannen sedert og overvåket etter ulike undersøkelser. Samboeren ringer nå til intensivavdelingen der du arbeider som lege og hvor den aktuelle pasienten ligger.

Hva den den mest korrekte måten du kan forholde deg til samboerens spørsmål om mannen i den aktuelle situasjon?

- A Du kan ikke svare på spørsmål siden du ikke er kjent med kvinnens identitet.
- B Du formoder at det er i mannens interesse at du svarer på de spørsmål kvinnen har.
- C Du bekrefter at mannen er innlagt, men at du ikke kan si mer pga taushetsplikten.
- D Du sier til kvinnen at hun må møte på sykehuset for å få informasjon

0000156c713205a7b5

19

Folkehelseinstituttet publiserer årlig statistikk over årsaker til død i landet. Hvilke av dødsårsakene på dødsmeldingen danner grunnlaget for denne statistikken.

- A Umiddelbar dødsårsak
- B Underliggende dødsårsak
- C Medvirkende dødsårsak
- D Mellomliggende dødsårsak

0000156c713205a7b5

20

En mor kommer til deg på legevakta med sin to år gamle gutt fordi han har en rift i huden på den ene hånden. Gutten angir smerter når du tar på hånden. Moren mener han har ramlet borti noe. Såret er lite og det blør ikke. Du finner også at gutten har blåmerker av ulik alder flere steder på både på strekke- og bøyesidene av armer og ben. Mor kan ikke gi noen god forklaring på årsaken til disse blåmerkene. Barnet virker noe passivt.

Hva er det viktigste handlingen du her bør gjøre?

- A Avtale kontroll om en uke
- B Melde til barnevernet
- C Behandle såret
- D Ta røntgen av hånda

0000156c713205a7b5

21

Du blir bedt om å komme til et hus hvor man har funnet en død mann. Både politiet og pårørende lurer på hvor lenge mannen kan ha vært død. Du undersøker mannen. Det er ingen dødsstivhet tilstede, og han kjennes kjølig ut.

Hvor lenge har han sannsynligvis vært død?

- A Fra 3 til 8 timer
- B Fra 36 til 72 timer
- C Over 72 timer
- D Fra 8 til 36 timer

0000156c713205a7b5

22

Hvilket utsagn er mest riktig om trender for sykefravær og uførepensjon i Norge over de siste 10 år.

- A Andel personer i yrkesaktiv alder med uførepensjon har vært jevnt økende de siste 10 år.
- B Sykefraværdata fra SSB (Statistisk sentralbyrå) er såpass upålitelige at det er usikkert om man kan uttale seg om trender i det hele tatt.
- C Det legemeldte sykefraværet (tapte dagsverk/avtalte dagsverk) har vært jevnt økende de siste 10 år.
- D Antall uførepensjonister har vært jevnt økende over de siste 10 år.

0000156c713205a7b5

23

En hypotese går ut på at graden av inntektsulikhet påvirker helsen på befolkningsnivå, jo større ulikhet i inntektsfordelingen jo dårligere helse i befolkningen.

Hva kalles denne hypotesen?

- A Wilkinson's hypotesen
- B Sosial gradient hypotesen
- C Barker-Forsdahl-hypotesen
- D Generasjonshypotesen

0000156c713205a7b5

24

En 45 år gammel tidligere frisk billakkerer har i noen månedder hatt pustebesvær med pipende respirasjon som kommer og går. Ved undersøkelse på legekantoret er hun besværsfri og det er normale lungefysikalia. Spirometri viser også normale verdier. Du lurer likevel på om hun kan ha fått en yrkessykdom.

Hvilken arbeidsmiljøpåvirkning er den mest sannsynlige årsaken til hennes plager?

- A Diisocyanater som brukes i billakken
- B Organiske løsningsmidler fra billakken
- C Polystyren i støv fra sparkelmasse
- D Innhold av benzen i rensesveske for utstyr

0000156c713205a7b5

25

Hvilke undersøkelser er pliktige/påbudt hos denne pasienten?

- A Da pasienten er helt frisk og aldri har vært alvorlig syk, er det ingen grunn til å gjøre videre undersøkelser av pasienten.
- B Med tanke på smittefare må han sjekkes for alle vanlige, smittsomme infeksjonssykdommer inkludert HIV og tuberkulose.
- C Det er påbudt med tuberkuloseundersøkelse med lungerøntgen og Mantouxtest.
- D Det er påbudt med HIV-test og tuberkuloseundersøkelse med lungerøntgen og Mantouxtest.

0000156c713205a7b5

26

Ekteskapelig samliv er regulert av bl.a. lover. Straffeloven av 1902 § 379, omtalt som "konkubinatarparagrafen" (opphevet i 1972) forbød en type ekteskapelig samliv.

Hvilken type ekteskapelig samliv?

- A Ekteskapelig samliv mellom søskenbarn
- B Forbud mot bigami
- C Ekteskapelig samliv mellom likekjønnete
- D Ekteskapelig samliv mellom ugifte av motsatt kjønn

0000156c713205a7b5

27

En yrkesskade er en hendelse med helseskade som skjer uventet på arbeid og med en viss plutselighet.

Innen hvilken bransje har det de siste årene i følge Arbeidstilsynets statistikk vært den høyeste andelen yrkesskader pr. 100.000 arbeidstimer.

- A Jordbruk og skogbruk
- B Bygge og anleggsvirksomhet
- C Industri
- D Transport

0000156c713205a7b5

28

En 47 år gammel mann har bestilt time til konsultasjon for ubehag i øvre del av abdomen. Under anamneseopptaket angir han ingen vannlatingsplager, men han har 3 nære slektninger som har fått påvist prostatakrefte. Du undersøker pasienten med digital rektal eksplorasjon, prostata palperes lett forstørret, ingen knuter eller asymmetri. Pasienten har hørt om PSA og ønsker å få tatt denne testen. Etter å ha informert pasienten om fordeler og ulemper ved testen blir PSA prøven tatt. Hva kalles denne form for forebygging?

- A Case-finding
- B Tertiærforebygging
- C Tidlig intervensjon
- D Kvartærforebygging

0000156c713205a7b5

29

En bussjåfør på 62 år som tidligere har vært ved god helse ringer deg etter påtrykk fra kona en ettermiddag mens du har legevakt som turnuslege i en fjellkommune i Sør Trøndelag ca 15 mil fra St Olavs Hospital. Pasienten forteller at han på formiddagen etter å ha avsluttet kjøring av en skolebuss-rute, plutselig ble litt ustø da han skulle gå ut av bussen og han syntes kraften i både venstre arm og bein var svakere enn på høyre side. Han satte seg rolig ned i et sete i bussen en stund og det hele gikk over i løpet av ca 20 minutter. Han sier at han nå er helt kjekk og spør nå om den aktuelle episoden er noe å bry seg om.

Hva ville du som legevaktlege gjøre med en slik henvendelse ?

- A Avtale at pasienten kan komme på legekantoret i morgen tidlig for en sjekk
- B Fortelle pasienten at dette sannsynligvis ikke er noe å bry seg om og at han ikke trenger å oppsøke lege nå, men bør ta kontakt ved nye symptomer .
- C Ringe 113 og be om akutt transport med helikopter til sykehuset.
- D Be pasienten komme til legekantoret i kveld og undersøke han og hvis intet galt (ingen aktuelle funn ved u.s) kontakte vakthavende slaglege ved St Olavs Hospital for å avgjøre videre behov for utredning og om denne skal skje ved akutt innleggelse i kveld eller rask poliklinisk undersøkelse.

0000156c713205a7b5

30

Du er turnuslege i distrikt, og en 24 år gammel kvinnelig student kontakter deg etter å ha vært forkjølet i en uke. Hun har følt seg tung i hodet, varm og slapp, men har ikke vært sengeliggende. Du undersøker henne klinisk, og du måler en CRP på 22 og tar en Strep A test som er negativ. Basert på sykehistorie og undersøkelsen stiller du diagnosen sinusitt. Hun vil nå ha penicillin for å bli frisk. **Hvilket argument er best for IKKE å ordinere penicillin på dette tidspunkt?**

- A Det må først utføres bakteriell dyrkning og resistensbestemmelse fra bihulene
- B Med drenasje fra sinus (nesedråper, autosug, damp) vil plagene raskt avta
- C Penicillin har ingen effekt ved sinusitt
- D Det er først nødvendig med billeddiagnostisk utredning for å stille sikker diagnose

0000156c713205a7b5

31

Overdiagnostikk og overbehandling er et voksende problemområde i medisinen. Internasjonalt diskuteres hvordan man best kan forebygge dette. Hvilken strategi kan antas å ha mest umiddelbar effekt?

- A Å utvikle bedre diagnostiske tester som gjør det mulig å skille klarere mellom reelle og tilsynelatende patologiske funn, både i forhold til klinisk arbeid generelt og screeningprogrammer spesielt.
- B Å innføre lege-spesifikke registreringsystemer som viser antallet tester og diagnoser fortettet av den enkelte kliniker. Dermed kan man lett identifisere leger som gir opphav til uvanlig mange tester og/eller diagnoser.
- C Å sikre at alle ekspertgrupper som vurderer evidensgrunnlegat for kliniske retningslinjer og screeningprogrammer har bred faglig sammensetning og at alle bidragsyttere er fri for faglige interessekonflikter

0000156c713205a7b5

32

Les følgende allmennmedisinske journalnotat:

"HODEPINE. Siste måned klemmende smerter i hodet. Økende utover dagen. Ikke kvalm eller lyssky. Ingen migrene i familien. Mye stress på jobben. God allmenntilstand. BT= 130/70. Stramme, ømme muskler i nakke/skuldre. Sannsynlig spenningshodepine. Hvilke PSOAP-momenter dekker journal notatet?

- A PSAP
- B PSOAP
- C OSAP
- D PSOA

0000156c713205a7b5

33

En far ringer om lille Marie på snart tre år som har grått hele natten. Hun har ikke villet ligge ned i sengen sin, men ønsket å sitte på foreldrenes fang. De siste dager har hun vært lett forkjølet, men ellers vært i ganske god form med normal matlyst. I dag tidlig har foreldrene målt temperaturen til 38,2 C, hun virker mer forkjølt og er slapp og sliten.

Hva er den mest sannsynlige diagnosen?

- A Otitis media
- B Tonsillitt
- C Tann smerter
- D Sinusitt
- E Influensa

0000156c713205a7b5

34

En mor og sønn på fire år møter opp på legekantoret slik at barnet kan få vaksine mot svineinfluensa. Du har en gang tidligere stusset litt over en skade barnet fikk behandling for, - den tanken streift deg at skaden kunne ha sammenheng med mishandling. Mistanken var imidlertid svært vag, og du unnlot å gå videre med saken. I dag ser du imidlertid blåmerker på barnets arm som kan være forenlige med overdreven maktbruk. Du blir alvorlig bekymret og ber om å få lytte på ryggen hvor du finner flere blåmerker. Mor er ordknapp og virker litt fjern. Du tenker det ikke vil bli konstruktivt å drøfte din mistanke med henne her og nå.

Hva gjør du med din bekymring?

- A Du gjør ingenting, pasienten kom for en vaksine som du noterer i journalen
- B Du bestemmer deg for å innkalle mor for å ta opp din bekymring med henne på to-mannshånd
- C Du noterer funn og bekymring i journalen
- D Du kontakter barnevernet og opplyser om din observasjon og bekymring

0000156c713205a7b5

35

En 6 år gammel gutt har nylig fått stilt diagnosen insulinkrevende diabetes mellitus. Det har vært vanskelig å oppnå god regulering av blodsukkeret, særlig på natten. Dette medfører at han har hatt hyppige følinger, ofte er i dårlig form, og flere ganger har blitt akutt innlagt på sykehus for justering av behandling. Moren er sliten og bekymret for sønnen. Hun synes det blir mye styr rundt måltidene, kontroll av urin og blod, kamp med sprøytesetting og mye ekstra arbeid om natten. Hun kommer til deg og spør om de har noen rett til økonomisk støtte slik at de kan leie noe hjelp.

Hvilken ytelse er mest aktuell i dette tilfellet?

- A Sykepenger til mor i en kort periode slik at hun får anledning til å hente seg inn.
- B Hjelpetønad til tilsyn og pleie.
- C Pleiepenger.
- D Grunnstønad pga. fordyret kosthold ved diett.

0000156c713205a7b5

36

Hvem har myndighet til å stanse arbeidet i en bedrift der det foreligger umiddelbar fare for arbeidstakernes liv eller helse?

- A** Arbeidstaker
 - B** Bedriftslegen
 - C** Tillitsvalgt
 - D** Verneombud
-

0000156c713205a7b5

37

Som legevaktslege vil det inntreffe at du kommer før politiet til et sted der det har inntruffet en alvorlig ulykke. Din første oppgave er å varsle AMK eller sikre at andre gjør det. Hva blir oftest det neste du skal prioritere, f.eks. ved en større trafikkulykke?

- A** Vurdere omfanget og behovet for ressursar
 - B** Sikre skadestedet
 - C** Informere og bistå ambulansepersonell på stedet
 - D** Yte absolutt nødvendig livbergene førstehjelp
-

0000156c713205a7b5

38

Ved kronisk stress har man en hypotese om at det skjer en hyppig aktivering av kortisolfrigivelse. Hvilken tilstand vil man i den forbindelse ikke typisk relatere til dette?

- A** Tumor cerebri
 - B** Søvnforstyrrelser
 - C** Diabetes
 - D** Hypertensjon
-

0000156c713205a7b5

39

I medisinsk forskning omtales i økende grad fenomenene ko-morbiditet og multi-morbiditet. Hva er forskjellen på disse to begrepene, definisjonsmessig sett?

- A** Komorbiditet defineres i forhold til en indekssykdom (altså tilleggssykdommer), mens multimorbiditet defineres med utgangspunkt i pasienten og beskriver det faktum at en person har flere sykdommer/lidelser
 - B** Komorbiditet innebærer at det foreligger to samtidige sykdommer/lidelser hos en pasient. multimorbiditet innebærer at det foreligger tre eller flere sykdommer/lidelser hos en pasient
 - C** Multimorbiditet angir at en pasient tar multiple legemidler, komorbiditet angir at det foreligger flere sykdommer hos en pasient, uavhengig av medikamentbruk
 - D** Begrepene betyr det samme, men har oppstått innen henholdsvis britisk-engelsk og amerikansk forskningstradisjon
-

0000156c713205a7b5

40

Det er vel kjent at det finnes noen relativt hyppige tilstander i allmennpraksis som kan gi mange og forvirrende symptomer og tegn. Disse kan det være nyttig å vite om og å tenke over når diagnosen synes vanskelig. I svaralternativene er det listet opp slike diagnoser, men EN av diagnosene passer ikke til begrepet 'imitator'

- A** Hypertensjon
 - B** Anemi
 - C** Hypotyreose
 - D** Depresjon
-

0000156c713205a7b5

41

Det er stor variasjon mellom ulike typer alternative behandlingsformen. Dette har utfordrende å finne fram en til dekkende definisjon av slike behandlingsformer.

Hva er den vanligste definisjonen som myndighetene bruker, som også er sentral i WHO sin definisjon?

- A De behandlingsformer som historisk har vært brukt som folkemedisin i landet
- B Behandlingsformer som ikke er vitenskapelig dokumentert
- C De behandlingsformer som ligger utenfor de medisinske tradisjonene i landet
- D De behandlingsformer som utøves av andre enn de som er autorisert som helsepersonell i landet

0000156c713205a7b5

42

I allmennpraksis brukes ICPC (International Classification of Primary Care) som klassifikasjonssystem i konsultasjonen. Basert på kodene fra regningskort som sendes til Helseøkonomiforvaltningen kan man da få oversikt over hyppighet av de ulike diagnosene i allmennpraksis. Hvilket organsystem vil du tro får høyest prosentandel av diagnosene?

- A Kode P: psykiske forstyrrelser og atferdsvansker
- B Kode D: fordøyelsesorganer
- C Kode L: Muskel- og skjelettsystemet
- D Kode W: svangerskap, fødsel og familieplanlegging

0000156c713205a7b5

43

Hva slags helseutfall ei miljøpåvirkning får, avhenger blant annet av genetiske faktorer hos de eksponerte menneskene, og omvendt kan en bestemt variant av et gen ha ulik virkning avhengig av miljøet. I 2004 publiserte W. Eder og medarbeidere en studie der de rapporterte at en bestemt genetisk variant av Toll-like reseptor 4 (TLR4) hadde en relativ beskyttende effekt mot utvikling av atopisk sykdom hos individer med høg eksponering for endotoksin, mens samme variant av TLR4 i et miljø med lave nivåer av endotoksin ikke ga beskyttelse men snarere hadde den motsatte effekten, økt forekomst av atopi. Dette er et eksempel på et fenomen som kalles:

- A Immunsuppresjon
- B Gen-miljøinteraksjon
- C Hygienehypotesen
- D Adjuvanseffekt

0000156c713205a7b5

44

Internasjonalt er det økende oppmerksomhet rundt det faktum at ut over en viss grense, kan mye medisinsk aktivitet (utredning, diagnosesetting, behandling) gjøre mer skade enn nytte. I denne diskusjonen møter man blant annet begrepene «medikalisering» og «overdiagnostikk». Hva er en internasjonalt anerkjent avgrensning av begrepet overdiagnostikk?

- A At man gjør stadig flere livsproblemer og sosiale vanskeligheter til et anliggende for medisinen
- B At det i økende grad foregår omfattende medisinsk testing på initiativ av kommersielle aktører, i fravær av medisinsk indikasjon
- C At en person får en diagnose i en situasjon der (den antatte) sykdommen i fravær av behandling ikke ville ledet til helseskade eller for tidlig død
- D At dårlige screeningtester leder til falsk positive svar som må avklares ved hjelp av videre utredning som ofte er invasiv og assosiert med risiko

0000156c713205a7b5

45

Du er fastlege og mottar et såkalt basistilskudd fra kommunen som du har driftsavtale med.

Hvilke fastleger mottar basistilskudd?

- A Alle fastleger som har driftsavtale med kommunen får utbetalt basistilskudd.
- B Fastlegen søker kommunen om basistilskudd på grunnlag av dokumenterte utgifter.
- C Kun spesialister i allmennmedisin får utbetalt basistilskudd.
- D Fastleger i kommuner som har problemer med rekruttering av leger får utbetalt basistilskudd.

0000156c713205a7b5

46

Permanente blærekateter er hovedårsaken til sykehuservervede urinveisinfeksjoner. Korrekt indikasjon, aseptisk teknikk ved innleggelse og korrekt stell er viktige elementer i håndtering av kateteret. Legen bør sørge for at kateteret fjernes så tidlig som mulig. Hvilket utsagn er riktig?

- A** Ved en presset arbeidssituasjon på sengeposten kan kateteret ligge lengre slik at andre momenter i pasientbehandlingen kan ivaretas.
- B** Blærekatetere og indikasjonen skal alltid dokumenteres i kurven/journalen.
- C** Ved omhyggelig teknikk kan kateteret legges inn med vanlige engangshandsker.
- D** Når urinposen er fullt skal både posen og slangen skiftes i sin helhet.

0000156c713205a7b5

47

Begrepet "allostase" stammer fra moderne stressforskning. Det beskriver hvordan en organisme (et individ) evner å tilpasse seg og ivareta sin funksjon under påkjenninger. Hvis påkjenningene blir for intense eller varer for lenge, oppstår såkalt "allostatisk overbelastning". Hva innebærer dette?

- A** At individet utvikler ett eller flere autoantistoffer som gir opphav til immunologiske sykdommer
- B** At det oppstår gradvis dysregulering av kroppens fysiologiske tilpasningssystemer
- C** At individet får angst, hyperventilerer og utvikler klassiske symptomer på panikkanfall
- D** At individet ikke lenger evner å utføre sine arbeidsoppgaver p.g.a. stressrelaterte symptomer

0000156c713205a7b5

48

Hemoglobinet oksygenbinding påvirkes av forskjellige faktorer. Hvilke 2 faktorer gir begge en svakere binding av oksygen til hemoglobin, dvs. en høyreforskyving av oksyhemoglobinet dissosiasjonskurven?

- A** lav temperatur og høy pH
- B** høy pH og høy $p\text{CO}_2$
- C** høy temperatur og lav pH
- D** lav temperatur og høy $p\text{CO}_2$

0000156c713205a7b5

49

Lokalanestetika virker ved å

- A** hindre depolarisering
- B** hindre repolarisering
- C** senke hvilepotensialet
- D** heve terskelpotensialet

0000156c713205a7b5

50

Du er turnuslege i et akuttmottak, og det kommer inn et 1 år gammelt barn med tre dagers sykehistorie med gastroenteritt. Mor forteller at barnet er tidligere friskt. Ved undersøkelse finner du barnet blekt, litt sløv, sterkt forlenget kapillærfyllning, litt svak radialis puls. Vekten er ca 9 kg, mor forteller at barnet normalt veier 10 kg. Du legger inn venekanyle, og bestemmer deg for å gi barnet volumtilførsel intravenøst som en bolus i løpet av 30 minutter. Hvilket alternativ for væske og volum er beste valg?

- A** Ringer acetat – volum 50 ml
- B** NaCl 154 mmol/l – volum 200 ml
- C** Glucose 2,5 mg/ml med NaCl 70 mmol/l - volum 150 ml
- D** Glucose 50 mg/ml – volum 200 ml

0000156c713205a7b5

51

Du har nattevakt i akuttmottaket ved et større sykehus. Ambulansen kommer med en komatøs mannlig pasient på ca 50 år som har blitt funnet liggende ute på en benk. Han virker dårlig stelt og lukter alkohol. I tillegg blør han litt fra et sår i tinningen. Han har sidelike, mellomstore pupiller som reagerer på lys. Han puster med en frekvens på 9/min med litt snorkende lyder, pulsoksymetri viser SaO₂ på 94% med O₂ (3 liter på nesebrillekateter). Han reagerer ikke på tiltale, men med grynting og tilbaketrekning på kraftige smertestimuli (trykk på negleseng med kulepenn). Temperatur 35.4, målt i øret.

Hvilken årsak til nedsatt bevissthetsnivå hos denne pasienten er MINST sannsynlig?

- A Hodeskade
- B Etanolforgiftning
- C Etylenglykolforgiftning
- D Hypotermi

0000156c713205a7b5

52

Tiltaksverdier for forurensing i arbeidsatmosfæren er satt for vurdering av arbeidsmiljøstandarden på arbeidsplasser der luften er forurenset av kjemiske stoffer.

Hvilke vurderinger ligger til grunn for fastsettelsen av tiltaksverdiene?

- A Medisinske og miljømessige vurderinger
- B Medisinske, tekniske og økonomiske vurderinger
- C Medisinske og tekniske vurderinger
- D Medisinske, miljømessige og tekniske vurderinger

0000156c713205a7b5

53

En 24 år gammel student oppsøker legevakten. I konsultasjonen forteller hun til legen at hun begynner å få ganske sår hals og har hatt litt hoste de siste to dagene. Hun er redd skal bli skikkelig syk, og det har hun ikke tid til. Hun vil derfor få en sjekk "for sikkerhets skyld." Hun er en anelse forkjølet, men afebril. Du finner litt rubor bak i svelget. Allmenntilstanden er bra. Det blir tatt en CRP som er negativ og en hurtigtest for streptokokker ("Streptest"), som er positiv. Det er ingen epidemisk forekomst av streptokokksykdom for tida.

Hva er diagnostisk mest sannsynlig?

- A Pasienten har sannsynligvis en viral infeksjon og falsk positiv strep-test. Alternativt har hun i tillegg til virusinfeksjon også en asymptomatisk streptokokk-bærertilstand som forklarer den positive strep-testen
- B Det dreier seg her om en virusinfeksjon og et falsk positivt Strep-test-svar. Begrunnelsen for dette er lav pretest sannsynlighet basert på epidemiologisk situasjon og kliniske funn
- C Det dreier seg mest sannsynlig om en Ebstein-Barr-virusinfeksjon (mononukleose) i tidlig fase. Da er klinikken ofte identisk med en lettere øvre viral luftveisinfeksjon, og strep-testen vil som regel være positiv på grunn av flere felles antigener hos EB-virus og streptokokker
- D Pasienten har antakelig streptokokkinfeksjon i relativt tidlig fase. Det er fare for utvikling av komplikasjoner fra indre organer, og derfor umiddelbar indikasjon for antibiotikaterapi

0000156c713205a7b5

54

En gruppe ungdomsskoleelever har begynt å eksperimentere med narkotiske stoffer. Skolen engasjerer en kommunal ruskonsulent for å forebygge videre eksperimentering i gruppen.

Hva kalles denne form for forebyggende helsearbeid?

- A Folkehelsearbeid
- B Primærforebygging
- C Tidlig intervensjon
- D Livsstils intervensjon

0000156c713205a7b5

55

Du jobber som fastlege og en av dine pasienter, en mann på 20 år, kommer på kontoret ditt. Han forteller at han har hatt fått beskjed fra en tidligere kjæreste at hun har fått påvist genital chlamydiainfeksjon. Hun ber han oppsøke lege for undersøkelse. Når han kommer til deg forteller han at han de siste ukene har hatt symptomer med svie ved vannlating og utflod fra urinrøret. Hvordan vil du håndtere de opplysninger du har fått vedrørende melding/varslings?

- A** Du gjør ingenting, da det er det mikrobiologiske laboratoriet som har utført diagnostikken som melder slike tilfeller summarisk til Folkehelseinstituttet.
- B** Du melder tilfellet til kommuneoverlegen og Folkehelseinstituttet med en melding med aidentifiserte opplysninger: kjønn, fødselsmåned og fødselsår.
- C** Du tar prøve fra urinrøret til pasienten og vil avvete svar på prøven før du eventuelt melder dette.
- D** Du melder tilfellet til kommuneoverlegen og Folkehelseinstituttet med navn, fødselsnummer og adresse ved å sende inn "MSIS-melding - Nominativ melding om smittsom sykdom".

0000156c713205a7b5

56

En kvinne på 50 år deltar for første gang i rutinemessig mammografiscreening. På bakgrunn av funnet blir hun innkalt til etterundersøkelse med ultralyd og biopsi. Dernest får hun vite at hun ikke har kreft, og at hun kan vente rolig til neste innkalling.

Med henvisning til klinisk epidemiologisk terminologi, hva opplevde denne kvinnen?

- A** Hun ble utsatt for et falsk negativt testresultat ved screening
- B** Hun ble utsatt for overdiagnostikk ved screening
- C** Hun ble utsatt for falsk positiv intervallcancer i tiden fra positiv screeningstest til cancer blir avkrefte
- D** Hun ble utsatt for et falsk positivt testresultat ved screening

0000156c713205a7b5

57

En mann i femtiårene har over flere uker utviklet smerter i venstre skulder. Det har ikke vært noe kjent traume eller utløsende årsak. Ved undersøkelse finner du betydelig nedsatt aktiv og passiv bevegelse; mest for utadrotasjon, dernest abduksjon og minst ved innadrotasjon. Negative isometriske tester. Normal kraft.

Hva er den mest sannsynlige diagnosen?

- A** Skulderkapsulitt (frozen shoulder)
- B** Rotatorcuff skade
- C** Muskulære smerter
- D** Supraspinatus tendinose/ tendinitt

0000156c713205a7b5

58

Herman på fire år kommer sammen med mor og far til deg på legekantoret etter å hatt vondt i venstre øre i to dager. Han er i relativt god allmenntilstand, og foreldrene har ikke målt feber ut over 38 grader den første kvelden. Herman har problemer med å sovne på grunn av øresmertene, men har effekt av Paracet. Herman er frisk ellers, men hadde for et år siden en ørebetennelse som ble behandlet med antibiotika. Ved undersøkelsen ser du litt rød trommehinne, men med god bevegelighet og ingen tegn til puss i mellomøret. Øvrig klinisk undersøkelse er normal. Foreldrene forteller at familien dagen etter skal reise bort på ferie (med tog i Norge), og de ønsker å avklare om han trenger antibiotika eller ikke. Hvilken behandlingsstrategi er mest hensiktsmessig?

- A** Du anbefaler å se det hele an ettersom en slik ørebetennelse vanligvis blir bra uten antibiotika. Foreldrene bes søke lege på nytt ved feber eller redusert allmenntilstand.
- B** Du anbefaler nesedråper og paracet og at feriereisen utsettes til Herman er helt bra
- C** Du gir resept på antibiotika og velger å henvise barnet til ØNH-poliklinikk for vurdering ettersom han har hatt ørebetennelse før
- D** Du gir resept på antibiotika for å forebygge senskader slik som sekretorisk otitt. Herman settes opp til kontroll om 4-6 uker.
- E** Du gir foreldrene råd om nesedråper og paracet, men gir dem en "vente-resept" på antibiotika som de kan hente ut om to dager dersom smertene ikke er bedre.

0000156c713205a7b5

59

Kvikksølv (Hg) er et metall som brukes i mange sammenhenger, men som dessverre også er giftig. Hva er det som er så spesielt med kvikksølv i fysisk/kjemisk sammenheng?

- A** Kvikksølv er stabilt og tåler høy temperatur
 - B** Kvikksølv er flytende ved romtemperatur og vil derfor også i noen grad fordampe
 - C** Kvikksølv kan bli kvernet opp og bli brukt i rødt fargestoff (lakk)
 - D** Kvikksølv et edelt metall og oksideres aldri eller meget sjelden
-

0000156c713205a7b5

60

Kvinner som planlegger graviditet blir anbefalt å starte med tilskudd av folat og bruke folat første trimester av svangerskapet for å forebygge neuralrørsdefekter.

Hva kalles denne form for forebyggende helsearbeid?

- A** Tidlig intervensjon
 - B** Spesifikk forebygging
 - C** Helsefremming
 - D** Tertiærforebygging
-

0000156c713205a7b5

61

Kroniske sykdommer har ofte ulik prevalens hos kvinner og menn. Når prevalens undersøkes ved hjelp av Helseundersøkelsen i Nord-Trøndelag (HUNT 3) vil nesten alle de nedenfor angitte sykdommene være hyppigere hos voksne kvinner enn menn. Hvilken sykdom er hyppigere hos menn?

- A** Hjertekarsykdom
 - B** Tyreoideasykdom
 - C** Kronisk smerte
 - D** Mentale helseproblemer
-

0000156c713205a7b5